

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Національний гірничий університет»

Затверджено:
Наказом ректора
Державного вищого навчального закладу
«Національний гірничий університет»
від « » _____ 2017 р. № __

ПОЛОЖЕННЯ

про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та
вищої освіти в Державному вищому навчальному закладі
«Національний гірничий університет»

м. Дніпро - 2017

Положення про систему внутрішнього забезпечення освітньої діяльності та якості вищої освіти в Державному вищому навчальному закладі «Національний гірничий університет» Дніпро, Державний ВНЗ «НГУ», 2017» - 10 с.

Положення про систему внутрішнього забезпечення освітньої діяльності та якості вищої освіти в Державного ВНЗ «Національний гірничий університет» втілює Національну рамку кваліфікацій, Закони України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Європейські стандарти і рекомендації щодо внутрішнього забезпечення якості у вищих навчальних закладах, Програму та Стратегію розвитку Державного ВНЗ «НГУ» до 2025 р. та Політику забезпечення якості освіти Державного ВНЗ «НГУ»

Положення про систему внутрішнього забезпечення освітньої діяльності та якості вищої освіти в Державному ВНЗ «Національний гірничий університет» розроблено робочою групою:

Азюковський Олександр Олександрович, перший проректор;
Алексєєв Михайло Олександрович, декан факультету інформаційних технологій;
Заболотна Юля Олександрівна, начальник науково-методичного відділу;
Кузьменко Олександр Михайлович, начальник відділу внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
Удовик Ірина Михайлівна, завідувач кафедри програмного забезпечення комп'ютерних систем.

ЗМІСТ

1.	Загальні відомості.....	4
2.	Терміни та визначення.....	5
3.	Базові принципи системи внутрішнього забезпечення якості освіти.....	7
4.	Характеристика системи внутрішнього забезпечення якості освіти.....	7
5.	Організація внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.....	8
6.	Прикінцеві положення.....	10

1. Загальні відомості

1.1. Положення про систему внутрішнього забезпечення освітньої діяльності та якості вищої освіти (далі – Положення) є нормативним документом, що регламентує взаємовідносини між учасниками освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Національний гірничий університет» (далі – Університет) та зовнішніми стейкхолдерами.

1.2. Положення розроблено на підставі:

- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- Закону України «Про освіту» від 23.05.1991 № 1060-XII;
- Постанов Кабінету Міністрів України та наказів Міністерства освіти і науки України:
 - «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266;
 - «Питання стипендіального забезпечення», Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2004 р. № 882;
 - «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341;
 - «Про затвердження нормативів чисельності студентів, аспірантів, докторантів, здобувачів наукового ступеня кандидата наук, слухачів, інтернів на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника у вищих навчальних закладах III і IV рівня акредитації та вищих навчальних закладах післядипломної освіти державної форми власності», Постанова Кабінету Міністрів України від 17.09.2002 р. № 1134;
 - «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579;
 - «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», наказ Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. № 93;
 - «Про затвердження Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих навчальних закладів освіти», наказ Міністерства освіти і науки України від 15.07.1996 р. № 245;
 - «Про затвердження Положення про академічні відпустки та повторне навчання у вищих закладах освіти», наказ Міністерства освіти і науки України від 06.06.1996 р. № 191/153;
- Політики забезпечення якості освіти Державного ВНЗ «НГУ» та визначає загальні правові й організаційні засади;
- Стандарту і рекомендаціям щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти ESG (2015) і ДСТУ ISO 9001:2009. Система управління якістю. Вимоги. Національний стандарт України.

2. Терміни та визначення

Заходи забезпечення якості освіти – вчинення певних дій з метою забезпечення якості освіти.

Забезпечення якості вищої освіти (англ. Quality Assurance in Higher Education) – підтримка якості вищої освіти (як системи, процесу, результату) на рівні, що відповідає встановленим нормам та стандартам, узгодженим державним, суспільним й особистим інтересам та вимогам, постійно аналізується та безперервно вдосконалюється.

Контроль якості вищої освіти – процес оцінювання якості, який сфокусовано на вимірюванні якості вищого навчального закладу або освітньої програми. Включає певний набір методів, процедур, інструментів, що розроблені та використовуються для визначення відповідності реальної якості встановленим стандартам.

Критерій (від лат. criterium – засіб для судження) – підстава для оцінки, визначення або класифікації чогось; мірило.

Політика забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у ВНЗ – це сукупність стандартів, рекомендацій та рішень, прийнятих відповідно до принципів забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у ВНЗ, та процес їх виконання.

Процес забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у ВНЗ – це сукупність процедур, спрямованих на впровадження принципів забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти відповідно до законодавства України та Положення про систему внутрішнього забезпечення якості у ВНЗ.

Процедура забезпечення якості (від латин. procedo – проходжу, просуваюсь) – офіційно встановлений порядок проведення (здійснення) відповідних заходів щодо забезпечення якості освіти та послідовність виконання таких дій.

Результати навчання – сукупність знань, вмінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Самооцінювання вищого навчального закладу – процес двостороннього чи сегментного оцінювання діяльності ВНЗ за власною ініціативою, що дозволяє отримати інформаційну базу для подальшого вдосконалення

Система внутрішнього забезпечення якості – сукупність організаційних структур, процедур, процесів та ресурсів та розподіл відповідальності, що забезпечують постійне поліпшення якості освітніх програм, освітньої діяльності навчального закладу та здобуття відповідного ступеня вищої освіти та кваліфікації.

Система моніторингу якості вищої освіти – постійний аналіз освітнього процесу з метою виявлення й оцінювання проміжних результатів, факторів, які вплинули, а також прийняття та реалізації управлінського рішення щодо регулювання і корекції освітнього процесу у ВНЗ.

Система якості вищої освіти – сукупність організаційних структур, відповідальності, процедур, процесів та ресурсів, що забезпечують загальне управління якістю вищої освіти.

Стейкхолдери (англ. Stakeholders) – зацікавлені сторони, зацікавлені фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Іноді їх називають групами інтересів або групами впливу.

Зовнішні стейкхолдери:

- держава, яка здійснює нормативно-правове регулювання діяльності ВНЗ і основне замовлення на підготовку фахівців вищої освіти через розподіл державного замовлення на підготовку кадрів;
- регіональні органи державної влади та органи місцевого самоврядування;
- роботодавці (великі промислові підприємства; малі та середні підприємства; організації соціальної сфери), які зацікавлені в компетентних спеціалістах;
- школярі, абітурієнти та їх батьки, які знаходяться на стадії вибору ВНЗ;
- освітні установи різних типів та видів, які розташовані в регіоні дислокації ВНЗ;
- різноманітні громадські організації та об'єднання, які безпосередньо не пов'язані із системою освіти (політичні партії, етнічні та інші соціальні групи, творчі спілки, наукові установи тощо), але які зацікавлені у соціальному партнерстві.

Внутрішні стейкхолдери:

- різні категорії осіб, що отримують освіту (студенти бакалаврату, магістратури, вільні слухачі, аспіранти та докторанти) та їх батьки;
- науково-педагогічні працівники, навчально-допоміжний і адміністративно-управлінський персонал.

Студентоцентроване навчання – це процес якісної трансформації навчального середовища для студентів та інших осіб, які навчаються (здобувачів вищої освіти), метою якого є покращення їх автономії і здатності до критичного мислення на основі результативного підходу.

Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, вмінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

Індикатор (від латин. indicator – показник) – орієнтований показник, який надає змогу певною мірою визначити (виміряти) забезпечення якості освіти (якісні та кількісні характеристики) та відображає її зміну у динаміці.

3. Базові принципи системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення освітньої діяльності та якості освіти вибудовується на принципах:

- стратегії (політики) та процедур забезпечення якості освіти;
- оприлюднення критеріїв, правил і процедур оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднення критеріїв, правил і процедур оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників;
- оприлюднення критеріїв, правил і процедур оцінювання управлінської діяльності керівних працівників Університету;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління Університетом;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами України або нормативними документами Університету.

Мета – створення та підтримка умов для якісної підготовки висококваліфікованих фахівців відповідного рівня освіти, конкурентоспроможних на ринку праці, компетентних, відповідальних, морально вихованих, які вільно володіють своєю професією, орієнтуються в суміжних сферах діяльності, здатних до ефективної професійної діяльності на рівні світових стандартів, готових до постійного професійного зростання, соціальної та професійної мобільності.

4. Характеристика системи внутрішнього забезпечення якості освіти

4.1. Система внутрішнього забезпечення якості містить дві підсистеми:

- 1) контроль якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти;
- 2) моніторинг якості освітньої діяльності Університету.

4.2. Підсистема контролю якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти виконує контроль над оцінюванням результатів навчання здобувачів вищої освіти на основі запровадження прозорих форм оцінювання, застосування багатобальних оцінювальних шкал, диференційованих підходів і складається з наступних процедур:

- поточний та підсумковий контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти;
- встановлення персонального рейтингу здобувачів вищої освіти на основі результатів їх навчання (у семестрі, навчальному році, на освітньому рівні);
- відтермінований контроль для вимірювання залишкових знань та умінь здобувачів вищої освіти.

4.3. Підсистема моніторингу якості освітньої діяльності Університету включає наступні процедури:

- здійснення внутрішніх аудитів якості діяльності структурних підрозділів Університету, що організують та супроводжують освітній процес;
- встановлення зворотнього зв'язку з учасниками освітнього процесу (опитування здобувачів вищої освіти, професорсько-викладацького складу, співробітників Університету);
- моніторингу ресурсного забезпечення Університету;
- запобігання та виявлення плагіату в роботах викладачів Університету та здобувачів вищої освіти (кваліфікаційні роботи), статті у фахових виданнях, навчальна та навчально-методична література).

5. Організація внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

5.1. Організація внутрішнього забезпечення якості в Університеті здійснюється на таких п'яти рівнях:

- ✓ *перший* – здобувачі вищої освіти;
- ✓ *другий* – кафедра (гаранти освітніх програм, викладачі, куратори академічних груп);
- ✓ *третій* – факультет (декан, заступники деканів, методична та вчена ради факультетів);
- ✓ *четвертий рівень* – ректорат, відділ інформаційного менеджменту та працевлаштування випускників, відділ забезпечення якості вищої освіти, Вчена рада Університету (постійно діюча комісія із забезпечення якості вищої освіти);
- ✓ *п'ятий* – Наглядова рада Університету.

5.2. На першому рівні організації системи внутрішнього забезпечення якості здійснюються соціологічні опитування здобувачів вищої освіти щодо:

- якості проведення навчальних занять (лекційних, практичних, лабораторних, семінарських);
- якості функціонування освітнього середовища, діяльності окремих структурних підрозділів, що супроводжують освітній процес;
- якості змісту професійної підготовки (освітньої програми).

5.3. Другий рівень організації системи внутрішнього забезпечення якості здійснюється викладачами кафедри, за безпосереднього керівництва гаранта освітньої програми та завідувача кафедрою за такими напрямками:

- контроль виконання вимог та встановлених нормативів щодо якісної організації освітньої діяльності;
- моніторинг поточних, проміжних результатів навчання здобувачів вищої освіти;
- встановлення та оцінювання рівня досягнення складових професійних компетентностей здобувачів вищої освіти, досягнутих на певному етапі їх навчання (семестр, рівень вищої освіти – бакалаврський, магістерський, освітньо-науковий);
- запобігання та виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти.

5.4. *Третій рівень організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти* реалізується на факультеті у наступних напрямках:

- планування якості вищої освіти за спеціальностями, контролю рівня її досягнення за освітніми програмами на усіх рівнях вищої освіти;
- управління якістю (методи та види діяльності оперативного характеру, що використовуються для виконання вимог до вищої освіти та встановлених нормативів);
- періодична організація та участь стейкхолдерів освітнього процесу (здобувачі, гаранті освітніх програм, професорсько-викладацький склад, зовнішні стейкхолдери) у моніторингу освітніх програм, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін на предмет їх відповідності нагальним вимогам ринку праці, потребам здобувачів вищої освіти;
- внутрішня перевірка якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти (організації оцінювання залишкових знань з окремих дисциплін);
- контроль над підготовкою та проходженням процедур зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (ліцензування спеціальностей та акредитація освітніх програм).

5.5. *До складу факультетського сектору із забезпечення якості вищої освіти* входять: заступник декана з навчальної роботи, гаранті освітніх програм всіх ступенів вищої освіти (бакалавр, магістр, доктор філософії), керівники фокус-груп здобувачів вищої освіти усіх спеціальностей, інший персонал, призначений деканом. Очолює комітет із забезпечення якості вищої освіти на факультеті декан.

5.6. *На четвертому рівні системи внутрішнього забезпечення якості ректоратом*, структурними підрозділами Університету (відділами та службами), у т. ч. відділом забезпечення якості вищої освіти, відділом інформаційного менеджменту та працевлаштування випускників, Вченою радою Університету (постійно діючою комісією із забезпечення якості вищої освіти) здійснюються процедури і заходи, які підтверджують, що усі вимоги до якості вищої освіти будуть виконані:

- планування якості вищої освіти (діяльність, націлена на формування стратегії, політики, цілей та вимог до якості вищої освіти);
- нормативно-правова підтримка процедур внутрішнього забезпечення якості в Університеті;
- моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті;
- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньою програмою;
- забезпечення функціонування та постійного удосконалення інформаційної системи Університету для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої

- освіти та кваліфікації;
- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників Університету і здобувачів вищої освіти;
- встановлення оперативного зворотнього зв'язку з випускниками Університету та ринком праці (роботодавцями);
- моніторинг іміджу Університету в освітньому просторі України, тощо.

5.7. На п'ятому рівні системи внутрішнього забезпечення якості діяльність Наглядової, Вченої ради Університету, відділу забезпечення якості вищої освіти, що націлено на постійне покращення здатності Університету виконувати вимоги усіх зацікавлених сторін до якості вищої освіти на основі результатів вивчення задоволеності якістю вищої освіти випускників та роботодавців.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення вводиться в дію з дня його затвердження наказом ректора.

6.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться у порядку, викладеному вище.